

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В. Правова культура як детермінанта правової держави	7	Вакуліч Т. М. Ціннісний потенціал сім'ї як фактор національної безпеки	56
Шилов Ю. О. Генезис права й держави у світлі історії православної державності слов'ян.....	10	Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л. Віктимність жінки як прояв залежної поведінки.....	63
Підналий В. Л. Актуальні проблеми філософії права ..	13	Выровой В. И. Духовність в контексті соціального управління	66
Пригунов П. Я. Основні напрями та механізми реформування правоохоронних органів України	16	Головченко В. В. Критерії розмежування правових актів за ознаками їх нормативності.....	70
Юлдашев А. Х. Концепція реформування местної влади.....	19	Головченко В. В., Головченко О. В. Медична етика як потенційне джерело права.....	75
Заросило В. О. Щодо зміни системи охорони громадського порядку та громадської безпеки в Україні	27	Гольцов А. Г. Сучасний світовий порядок: міжнародно-правові проблеми забезпечення.....	80
Недюха М. П. Корупція як соціально-правова категорія.....	34	Колпаков В. М. Самоменеджмент як фактор формування управлінської еліти.....	84
Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є., Рильцев Є. В. Психосоціальні основи людини свідомої.....	39	Комаров В. А. Соціальна справедливість і пенсійне забезпечення в Україні	89
Александров Ю. В. Щодо інституту індивідуальної амністії.....	43	Костенко І. В. Особливості використання персональних даних в процесі інформаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів	94
Алієва-Барановська В. М. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних перетворень	45	Костенко І. В., Лужецький Р. Л. Проблеми насильства в сім'ї і заходи протидії такому насильству дільничним інспектором міліції	96
Бандурка А. С. Кібербулінг – новітня загроза інформаційній безпеці особи	49	Костюк Т. О. Формування державного апарату України в умовах становлення правової держави	99
Бірдул Л. В. Нормативно-правова база управління персоналом	52		

ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 7–9

Системоутворюючим фактором правової демократичної держави завжди були, безумовно, правосвідомість і правова культура, високий рівень захищеності прав і свобод громадян. Однак людству так і не вдалося дійти згоди з фундаментальних питань цього кардинального явища [1, 69].

Актуалізація правового аспекту в сучасному суспільстві обумовлена взаємозв'язком наявного рівня духовності соціуму і стану злочинності в ньому, проявами цього зв'язку в молодіжному середовищі в умовах складного етапу формування української правової держави. Саме правовий аспект з його науково-методичною основою особливо чітко репрезентує правову поведінку громадян та відіграє важливу роль у соціально-політичному розвитку держави.

Провідною та важливою ознакою правової держави та обов'язковою передумовою її формування і розвитку є правова культура населення, фахівців різного профілю і передусім представників органів законодавчої та виконавчої влади.

Правову культуру можна розглядати, з одного боку, як різновид

загальної культури, з другого — як спосіб мислення, норми і стандарти правової поведінки людини.

Правова культура має органічний взаємозв'язок з правом як цілісним інститутом суспільства, його виникненням, функціонуванням і розвитком, правотворчістю, правозастосуванням, а також з іншими аспектами правової діяльності держави.

Розглядаючи генезу правової культури, слід зазначити, що вона має тісний взаємозв'язок з іншими видами культур, такими як організаційна, політична, управлінська, корпоративна, світоглядна, підприємницька, інноваційна. Відтак, це передбачає необхідність вжиття заходів, що спрямовані на її вдосконалення на системно-синергетичних засадах взаємодії чинників (регуляторів), які впливають на розвиток зазначених видів культур. Проте, правову культуру особистості необхідно розглядати в органічному взаємозв'язку з правосвідомістю — нерозривним супутником права та ефективним регулятором відносин людей, наділених волею і свідомістю. Саме завдяки правосвідомості стає можливим втілення провідних функцій та принципів соціальної природи

людини: гуманізму, справедливості, формальної рівності всіх суб'єктів правовідносин.

Найвагомішими чинниками формування та розвитку правосвідомості людини є активне життя, інтелектуальний розвиток, розширення світогляду, духовна культура, законотрунхняна поведінка, мотивація до юридичної діяльності, правова активність і компетентність, освіта, професійна культура та інші чинники [2].

Для підвищення рівня правової культури населення України, на нашу думку, потрібно реалізувати наступні заходи:

- створити та організувати функціонування системи правового “всеобучу” населення;
- створити мережу безкоштовних консалтингових центрів для правового забезпечення та захисту найбільш незахищених категорій населення;
- розширити та активізувати діяльність юридичних клінік у вищих навчальних закладах України III–IV рівнів акредитації;
- організувати відповідну правову рубрику для надання юридичних консалтингових послуг у засобах мас-медіа;
- розширити аудиторію щодо користування системою “Лігакон” на засадах мотивації юридичної діяльності;
- розробити технологію соціологічного моніторингу рівнів правосвідомості та правової культури населення;
- розробити спеціальну Програму наукового дослідження чин-

ників формування правосвідомості та правової культури населення окремих регіонів та України загалом.

Розрахунки свідчать, що реалізація заходів з підвищення соціального статусу і престижу громадян у сучасному суспільстві, рівня юридичної освіти населення та менталітету країни може збільшити рівень правосвідомості приблизно на 18 %. Реалізація у повному обсязі заходів щодо формування і розвитку загальної, духовної, правової і професійної культур здатна збільшити рівень правосвідомості більш ніж на 20 %. Удосконалення юридичної діяльності та підвищення правової активності громадян у період соціалізації може забезпечити збільшення показника правосвідомості приблизно на третину.

Отже, в основі соціальної політики правової держави мають бути правосвідомість і правова культура особистості, що забезпечують адекватну соціально-психологічну модель законотрунхняної поведінки шляхом синтезу моральної та правової свідомості.

Перспективи подальших наукових досліджень проблематики правової культури як провідної детермінанти правової держави полягають у визначенні рівня правосвідомості та правової культури різних соціальних категорій громадян, що мешкають в окремих адміністративно-економічних регіонах з різним рівнем соціально-економічного розвитку, встановленні пріоритетів розвитку правової культури у правовому полі соціуму на етапі демократичного соціально-політичного державотворення.

Література

1. *Тенденции* развития правосознания молодежи в современной Украине / М. О. Губарь // Молодежь и государство: Материалы Второй междунар. науч.-практ. конф., г. Святогорск, 24–26 окт. 2003 г. — Донецк, 2003. — С. 69.
2. *Шконда В. В., Кальянов А. В.* Культурологічні засади професійно-особистісного становлення майбутніх фахівців: Монографія / В. В. Шконда, А. В. Кальянов. — Донецьк: Донбас, 2012. — 262 с.